

משולחנו...

נובמבר 2017 בבית הפלמ"ח

חודש נובמבר בבית הפלמ"ח היה גדוש ומרגש, בו ביקרו אותנו 6,553 מבקרות ומבקרים.

החודש ציינו את כ"ט בנובמבר, ובאופן רשמי נפתחה שנת ה-70 למלחמת העצמאות. בנוסף, חיילים, תלמידים ותיירים... וגם פרידה מדיתה פרח.

הנה מספר תמונות מהחודש בבית הפלמ"ח:

70 שנה לכ"ט בנובמבר

לאירוע שהתקיים החודש לציון הכרזת האו"ם וההחלטה על תוכנית החלוקה הגיעו מאות חברות וחברים.

בערב הרצו פרופ' יואב גלבר, פרופ' אביבה חלמיש ופרופ' חגי ארליך על זוויות שונות בימי ההכרעה. הקהל שגדש את האולם עד אפס מקום היה מגוון ומחמם את הלב, כמו שירת הפלמ"ח בסוף האירוע.

מוקדם יותר באותו יום, הגיעו אלינו תלמידי כיתות י"א מתיכון "עודד" בקדימה, ועברו יום עיון משמעותי באותו העניין.

מימין: פרופ' יואב גלבר, סמנכ"ל וראש אגף משפחות, הנצחה ומורשת במשרד הביטחון אריה מועלם ורעייתו, יו"ר עמותת "דור הפלמ"ח" אלוף (מיל') שייקה גביש, ומנהל יחידת המוזיאונים שלומי מעין.

זיכרונות מכ"ט בנובמבר...

כך כתבה מרים אוסיה חברת פלמ"ח ב-30/11/1947 במכתב לחבר:

"הלב פשוט מלא על גדותיו. המון רגשות חולפים ועוברים, המון הרהורים ומחשבות – מחשבות רציניות ומחשבות מלאות עליצות וחדווה – ממלאים אותך בערבוביה, ואתה מרגיש טוב, טוב מאוד ויחד עם זה – מה ילד יום...

...ניטה ואני הלכנו לישון בשעה מאוחרת, בחצות. כעבור שעה – התעוררנו ע"י רעש נוראי שקם במחנה. חברים פלשו לאוהלנו, משכו ממני את השמיכה ובישרו שקיבלנו את המדינה היהודית...
...שרנו, רקדנו הורה עצומה, עשינו בלגן ושוב רקדנו. לבסוף – כעבור שעה – חזרנו למחנה בשירה וריקודים, כשאלצ'וק בראש השורה, והחצוצרה שבפיו משמיעה צלצולי תרועה... יהודה פ. סיפר את כל הפרטים ששמע ברדיו ברגעים הגורליים ביותר... ראשית, מילאה אותי הרגשת שמחה בלי גבול,
ושנית – חלפו עברו במוחי כל מיני הרהורים בקשר לגורלנו בעתיד, לתפקיד שירבוץ עלינו, לאחריות שלנו ולקורבנות שיידרשו מאיתנו"...

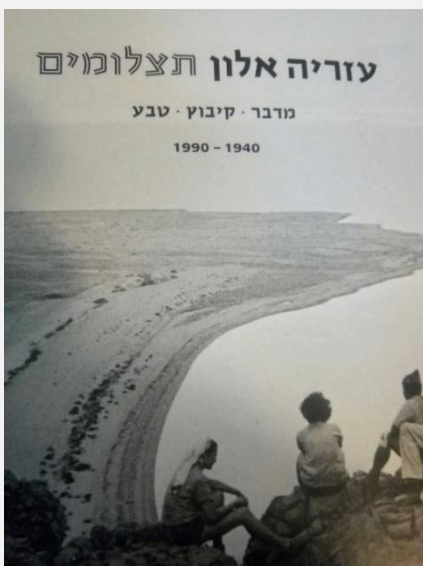
מרים אוסיה חברת הכשרת עין גב, נהרגה בהפצצה על הכפר הוג' שבנגב, באוקטובר 1948.

הידעת? הפלמ"ח היה הראשון לסימון השבילים בסימון המוכר לכולנו! גם זאת על רקע כ"ט בנובמבר...

עזריה אלון מספר בספרו "תצלומים":

"ב-22 בנובמבר 1947 החל מבצע לסימון שבילי מדבר יהודה, ונזכור נא את הזמן: שבוע תמים לפני הכרזת האו"ם על הקמת המדינה ועדיין אין לנו מדינה ולא צבא, ואחזתנו הממשית בארץ קטנה לאין ערוך משהיא כיום, ובכל מדבר יהודה, מבית הערבה ועד סדום, אין לנו אף פיסת קרקע אחת שהיא שלנו. אבל קיימת הרגשת השייכות הפלתי מפוקפקת שלנו אל כל הארץ, ושל כל הארץ אלינו. מדבר יהודה היה אבן שואבת לטיולי הנוער, והוא לא היה מאיר פנים דווקא. ארוכה רשימת הנופלים בו בעת טיול – מי שנשמט מצוק, ומי שגועז בצמא, ומי שנפגע בכדור מרצחים ואפילו בנשק תועה שלנו. עדיין היו מטיילים תלויים בחסדי בדואים, או בשבילים מפוקפקים, ובחוגים שונים התגבש הצורך לסמן את שבילי המדבר.

לא קל היה להשיג את הסכמת המוסדות, ורק לאחר אסון כבד באחד הטיולים הצליח יצחק שדה להשיג הקצבה של 100 לירות למימון המבצע. חוליית אנשי פלמ"ח מקיבוץ בית הערבה יצאה, אפוא, ביום ה-22 בנובמבר 1947 והחלה לסמן את השביל העיקרי מפשחה לעין-גדי, שהיו בו כמה צוקים מסוכנים. במתכוון פסחו על הקטע הקל לגישה מבית הערבה לפשחה, ומתוך ראיית הנוול נתנו לסימון השביל הראשון את המספר 20, כדי להשלים את 19 הקודמים לו לאחר זמן. הזמן הזה לא בא: החוליה רק החלה את עבודתה, התוותה על הסלעים את הסימנים הבינלאומיים הראשונים – ובאה החלטת האו"ם. ב-30 בנובמבר כבר אירעה ההתקפה הערבית הראשונה על התחבורה שלנו, ודאגות חמורות יותר תפסו את מקומה של בעיית השבילים. הוכח, אגב, כי הסיירים – הצבעים של אז לא עשו את מלאכתם רמייה: כאשר חזרו למקום לאחר עשרים שנה מצאו עדיין את הסימנים צבועים היטב במקומם!"

עזריה אלון, חבר בית השיטה, ממייסדי החברה להגנת הטבע שפעל רבות לתיעוד הטבע בארץ, שמירתו והפצת מורשתו. עזריה לחם במלחמת העצמאות.

החודש, בגיל 93, הלכה לעולמה דיתה (יהודית) פרח.

דיתה נקברה בקיבוצה בית השיטה
לצידו של בעלה המנוח זלמן פרח
ממייסדי הפלי"ם.

דיתה הייתה מהחברות הראשונות
בפלמ"ח (פלוגה א'), ושירתה גם
כטייסת בפלמ"ח.

כל מילה תקטין את תרומתה לבית
הפלמ"ח. דיתה יזמה, אספה, ארגנה
ופיתחה את "אוצר תמונות הפלמ"ח".
היא דהרה קדימה כשהיא מתגברת
על כל קושי ומכשול.

כולנו אהבנו אותה! ולא נשכח אותה!

באחד המסעות של פלוגה א'

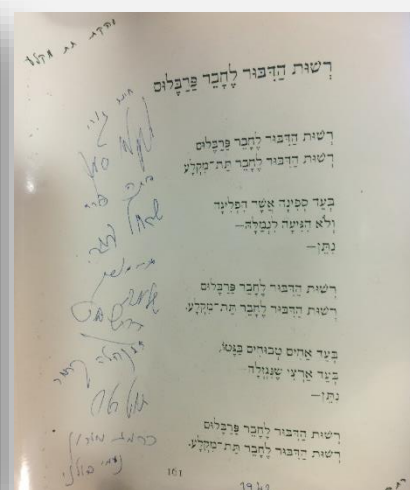

דיתה ב"אוצר תמונות הפלמ"ח"

בשנת 1943 הוקמה באשדות יעקב הלהקה הצבאית המגויסת הראשונה - **להקת תת מקלע** של
הפלמ"ח. ההימנון שלה היה: **"רשות הדיבור לחבר פרבלום, רשות הדיבור לחבר תת-מקלע"**.

חיים גורי מספר על כתיבת השיר: **"זה הוא שיר מחאה נגד מדיניות 'הספר הלבן' הבריטי. 'פרבלום' הוא
אקדח מתוצרת גרמניה, ששימש בזמנו, והשם הוא הרכב של שתי מילים לטיניות 'פרה' ו'בלום' שפירושו 'היכון
למלחמה'. כוונתי בשיר הייתה לומר שכאשר תגיע שעתו, יש לתת לנשק לדבר"**.

דיתה הייתה מבין חברי הלהקה, יחד עם גורי, סמק, עוזי נרקיס, זם, נתנאל, איציק לבני, מאיר
אברהם ושאל ביבר.

לשמיעת השיר
[לחצו כאן](#)

שימו לב
לחתימות על
דף השיר

אלוף (מיל') עמוס חורב הגיע לדבר עם תלמידי ביה"ס "קציר" מרחובות.

התלמידים הגיעו לאחר שסיירו בדרך בורמה, ולמדו "מהשטח" על המלחמה. על כך אמר עמוס:

**"בשבילכם זה סיפור אגדה,
בשבילי זה סיפור אישי".**

ואם בחטיבת "הראל" עסקינו, הנה טובה עופר, פלמ"חניקית שהגיע לבקר, והצטלמה ליד התמונה שלה מבית נטיף ביולי 1948.

טובה הייתה חברת הכשרת נגבה א' של תנועת "השומר הצעיר". בפרוץ מלחמת העצמאות עברה טובה עם חבריה להתארגנות בראשון-לציון לקראת ייסוד הגדוד החמישי של חטיבת "הראל". בהמשך יצאה גם כחובשת יחד עם מחלקת גח"ל והשתתפה בקרבות בנגב.

כיתות י"א מביה"ס "אורט תעופה וחלל". התלמידים ביקרו בתצוגת "מסע פלמ"ח" והתרגשו לקרוא חומרים ארכיוניים בחדר נופלים.

ישראל וינשטיין (שרוליק), הגיע יחד עם משפחתו לחגוג את יום הולדתו ה-90. ישראל התגייס לפלמ"ח והיה חבר בהכשרת גבת, ושרת בפלוגה א', בגדוד הראשון של חטיבת "יפתח". בין היתר, השתתף בקרבות מלכיה, מבצע "דני" וכיבוש באר שבע.

ירון בכר, מ"דור ההמשך" של הפלמ"ח, הירצה לקבוצת גמלאים על מחלקת "השחר", הלוא הם ה"מסתערבים" הראשונים.

מנוחת הלוחמים:

חיילי נח"ל, שריון, ומחו"ה אלון "מתערבבים" בצלו של השיר "ברכה פולד" בתערוכת שיריו של נתן אלתרמן.

